

Mayor Ramazan Hudulov Xocavəndin, Füzulinin azad edilməsindən başlayıb, Şuşa şəhərinin alınmasınadək böyük bir rəşadət yolu keçib. Daşaltı uğrunda gedən döyüşdə tabor komandiri ağır yaralandıqdan sonra ekstremal vəziyyətdə bu çətin və məsuliyyətli vəzifəni öz üzərinə götürərək döyüş tapşırıqlarının müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilməsinə nail olub.

1994-cü ildə, Balakən rayonunun Qayasa kəndində avar ailəsində dünyaya göz açıb. Orada orta məktəbi bitirdikdən sonra 2012–2016-cı illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi məktəbində təhsil alıb. Beyləqan rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə təqim komandiri kimi xidmət etməyə başlayıb. Daha sonra Xocavənddə böyük komandiri, Füzulidə tabor komandirinin müavini, Şuşada tabor komandiri kimi

mağımız isə Allahın qismətidir.

Qəhrəmanımız səfər zamanı həm şəxsi maşınını sürür, həm də keçdiyi döyüş yollarından söz açaraq özünəməxsus qürurla hər şeyi yerli-yataqlı anlatmağa çalışırdı:

– Döyüşə hazır olsaq da, müharibənin nə vaxt başlayacağından xəbərsiz idik. Sentyabrın 27-də düşmən növbəti hərbi təxribat törətdi. Buna cavab olaraq, həmin gün səhər saatlarında aviasiya qüvvələrimiz

Zəfər ünvanlı tabor komandirinin döyüş yolu

döyüşlərdə iştirak edib. “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə”, “Şişanın azad olunmasına görə” və başqa medallarla təltif olunub.

Onun qəhrəmanlığı xalqımıza, Vətənimizə sonsuz məhəbbətindən yaranıb. İkinci Qarabağ müharibəsinin odu-alovu içərisindən sağ-salamat çıxıb, demək azdır. O, doğma el-obasına “Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı” kimi qayıdıb.

...Ramazanın dəvəti ilə, onunla birlikdə gözəl Qarabağımıza səfər etdim. Onun keçdiyi döyüş səngərlərinin atışlarmaz çeşidli yerlərini gəzmək və görmək imkanı qazandım. Ramazan düşməne qarşı vuruşduğu, qaynar döyüş nöqtələrinin getdiyi yerlərlə məni tanış etdi. Həm də ilk dəfə onun sayəsində Şuşamızı, Xankəndimizi, ümumiyyətlə, gözəl Qarabağımızı görmək bəxtiyarlığına qovuşdum. Bu yerlərin bulaq tamı, dağ havası könül sözü, ürək səsi kimi ruhumu oxşadı.

Gərək igid əsgərlərimizin keçdiyi döyüş yollarını öz gözlərinlə görəsən ki, hər çətinliyi anlaya biləsən. Mən heyranlıqla, baxdıqca baxırdım dağ yollarımıza. Ürəyimdə şükranlıqla qiblə edirdim igid oğullarımıza. Dağ yollarının yoxuşunda, maili çəhlimlərin enişində çiynində ağır əsgər çantası, nəfəs dərmədən irəliləmək, düşməni əzəli-əbədi torpaqlarımızdan qovub çıxartmaq, məhv etmək hər oğulun işi deyil. İgid oğullarımız daşlı, qayalı döngələrin üstündən uçub Şuşaya çatmışdılar. Şuşanın hər tərəfdən sıralanmış başı dumanlı dağları durna qatırı kimi səf-səf düzülən igid əsgərlərimizə qucaq açdı. Onların xoş gəlişindən sevindi, ana balasını bağrına basan kimi qoynuna aldı.

Mən Cənnət Qarabağımıza gedən yolda təbiətin qənirsiz gözəlliyinə heyranlıqla tamaşa edirdim. Bir zamanlar ürəyimizi dağlayan sıra dağları ötüb keçdikcə, dağların yaşıl nərdivanlı yollarını qalxdıqca adamın ürəyi zirvədən-zirvəyə atlanır. Yol kənarından bizə əl ələyən, “xoş gəldiniz” deyən hər yalı-yamacı, hər kolu, hər ağacı Ramazan əlini ürəyinin üstünə qoyub salamlayır. Deyir ki, hər dəfə bu yerlərdən ayrılında elə bilirəm ki, ürəyimi burda qoyub gedirəm. Bu yerlər bizim üçün müqəddəsdir. Burada şəhidlərimizin qanı torpağa qarışıb. Gözlərimin önündə neçə-neçə qardaşlarımız bu torpaqlara canını qurban edib. Qollarımız arasında can verən igid oğullarımızın nurlu çöhrələrini heç unuda bilmirəm. Bir ömür boyunca da unudan deyiləm. Bizim sağ qal-

havaya qalxdı. Təmas xəttini keçib düşmən mövqelərinə zərbələr endirməyə başladı.

Artıq müharibənin başladığı gün kimi aydın idi. Mənim ilk döyüşlərim Xocavənd istiqamətindən başladı. Elə ilk həmlələrdən düşmənin bir neçə postunu ələ keçirdik. Döyüşlər Füzuli istiqamətində gedirdi. Rayonun Dövlətyarlı kəndində yaralandım. Düşmənin atdığı minamyotla aramda iki metrlik məsafə vardı. O zaman kürək nəyihəmdən 4 qəlpə yarası aldım. Həkimlərin təkidinə baxmayaraq, xəstəxanaya getməkdən imtina etdim. Əsgərlərimin yanında olmağı hər şeydən üstün tutdum. Yaralarımı sarıdıqdan sonra döyüş əməliyyatımızı davam etdirdik. Əlli nəfərlik böyük dağ, dərə və sıx meşəliklərlə 20 kilometrlik yolu payı-piyada qət etdik. Daşaltı kəndinin yaxınlığında qərar tutduq. Sonra Şuşa istiqamətinə irəliləmək əmri verildi. Hücüm zamanı tabor komandirimiz qol nəhiyəsindən ağır yaralandı və xəstəxanaya yerləşdirildi. Mən tabor komandirini əvəz etdim.

Bildiyiniz kimi, Daşaltı çətin ərazidir. Orada ağır döyüş əməliyyatları getdi. İlk olaraq plana əsasən, dövrələmə üsulu ilə ətraf yüksəklikləri ələ keçirdik. Piyada getdiyimiz üçün ağır silahlarımız yox idi, yalnız qumbaraatan və artilleriyanın dəstəyi var idi. Bir müddət döyüşəndən sonra düşmən çox sayda itki verdi, qalanları isə canını qurtarmaq üçün qaçmağa üz tutdu.

... Ucsuz-bucaqsız çöllərdə dərin səssizlik hökm sürürdü. Təkcə Ramazan danışır, mən onun söhbətinə qulaq kəsilmişdim. Danışdıqca uzaq üföqlərə baxırdı. O, döyüşdə keçən günlərini kitab kimi vərəqləyirdi. Onun söhbəti, keçdiyi döyüş səhnələri gözlərim önündən silinməyəcək kino lenti kimi gəlib keçirdi. Ölümsüzlük qazanmış şəhidlərimizin nurlu siması ən uca zirvədə – şəhidlik zirvəsində qərarlaşan bayraq kimi dalğalanırdı.

Şuşada olanda ana təbiətin yaşıl vadisindəki gül-çiçəyin yağışında islandıq. Hər arzu etdiyimiz anlarda gəlmək mümkün olmadıq üçün, insan az qalır ki, burada keçən hər anını əlləri ilə tutub saxlasın.

Cıdır düzünü qollarımı açıb qucaqlaşmış kimi seyr edəndə, İsa bulağının təşnə ürəkləri sərinlədən suyundan içəndə muğamımızın beşiyi, Xarıbülbülün keşiyi sayılan Şuşamızda böyük şəxsiyyətlərin yetişməsinin səbəbini anlayıram. Şuşa xalqımızın tarixinin və memarlığının iftixarıdır.

O yerlərdən ayrılında dönüb gəldiyim yollara baxdım. Sanki könlümün sultanı, anamın laylasının təsirindən burda şirin yuxu tapmışdım. Yuxudan ayılında Şuşanın dumanlı dağlarının əzəməti, Qarabağın qənirsiz təbiəti arxada qalsa da, ürəyimdəki duyğular xəzinəsini özümə gətirdim:

**Yuxuma girdin yenə,
Yuxuda gördüm yenə.
Gördüm Xarıbülbülü,
Qoxlayıb dərdim yenə...**

Səmimi düşüncələrimi yazmağa, aldığım duyğusal təəssürlərə görə, “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” Ramazan Hudulova şükranlarımı bildirirəm.

Həzi HƏSƏNLİ,
şair-publist